

Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka

NAUJOSIOS TECHNOLOGIJOS IR SKATINIMO SKAITYTI BŪDAI SKAITMENINIO PASAULIO ČIABUVIAMS

MOKYKLŲ BIBLIOTEKININKŲ MOKYMŲ MEDŽIAGA

Vilnius, 2016 m.

Mokymų organizatoriai

Rėmėjai

Partneriai

VILNIAUS APSKRITIES
ADOMO MICKEVIČIAUS
VIEŠOJI BIBLIOTEKA

LIETUVOS RESPUBLIKOS
KULTŪROS MINISTERIJA

LIETUVOS
KULTŪROS
TARYBA

Sorre
Creation, Qualification, Quality

BIURO
PASAULIS

LIETUVOS
BIBLIOTEKININKŲ
DRAUGIA
LITHUANIAN LIBRARIAN ASSOCIATION

Leidinį sudarė

Neringa Androšiūnaitė,

Dr. Laura Juchnevič,

Odeta Maziliauskienė,

Gerda Putnaitė,

Šarūnas Šulcas.

Leidinyje panaudoti mokyklų bibliotekininkų skatinimo skaityti priemonių pavyzdžiai:

Aldona Baniienė, Panevėžio „Šaltinio“ progimnazija,

Vilija Dranginytė, Alytaus Jotvingių gimnazija,

Alina Grigelienė, Menachemo namų gimnazija,

Jelena Kulšinskienė, Panevėžio „Vilties“ progimnazija,

Simona Pocienė, Mažeikių „Vyturio“ pradinė mokykla,

Marta Turlinska, Vilniaus Vladislavo Sirokomlės vidurinė mokykla.

Turinys

Pora žodžių apie XXI a. vaikų skatinimą skaityti. Įvadas	4
Kūrybiškumas, interaktyvumas ir dalyvaujamumas bibliotekose: skatinimo skaityti pavyzdžiai	8
Skaityti skatinančios interneto svetainės	13
Skaityti skatinančios išmaniosios programėlės	16
Skatinimas skaityti naudojant vaizdo įrašų dalijimosi platformą „YouTube“	20
Knygų pristatymai	22
Sustabdyto kadro filmukų kūrimo technika	24
Skatinimas skaityti naudojant vaizdo įrašų dalijimosi platformą „Pinterest“	26
Jūsų idėjos, mintys, pavyzdžiai	30
Šaltinių ir literatūros sąrašas	31
Nuorodos į skaityti skatinančių priemonių pavyzdžius	33

Pora žodžių apie XXI a. vaikų skatinimą skaityti.

Įvadas

„Medžiagą šia tema aš radau internete! Kodėl sakote, kad visi referate pateikti faktai yra klaidingi?“ – tokie nelabai mėgstančių skaityti ar įvertinti surastos informacijos patikimumą, bet puikiai išmanančių technologijas šiuolaikinių moksleivių žodžiai, kuriuos tenka išgirsti pedagoginį darbą dirbantiems specialistams. Šie vaikai – tinklaveikos¹ visuomenės žmonės, kuriems būdingas savas santykis su tekstu, informacija ir technologijomis, jų naudojimu mokantis ir leidžiant laisvalaikį. Anot Marco Prensky (2012), kuriama skaitmeninė kultūra, kurios pagrindu tampa skaitmeninė išmintis ir skaitmeninis sąmoningumas, o kultūros vartotojai yra ne tik stebėtojai, bet ir kultūros kūrėjai, aktyvūs dalyviai, įsitraukiantys į turinio kūrimo procesą. Vertinant pokyčius kultūros srityje, kuriai pagal pobūdį priskiriamos ir bibliotekos, bei siekiant atskleisti kultūros vartotojų ir kultūros paslaugų teikėjų naująjį santykį, remiamasi teorija *Kultūra 2.0* ir *Kultūra 3.0*. Bibliotekų, kaip ir kitų kultūros įstaigų, vartotojų poreikiai, santykis su organizacija ir elgesys joje kinta. *Kultūrai 2.0* būdinga tai, kad *darosi vis sunkiau atskirti kultūros gamintoją nuo vartotojo <...>, tas pats individas įkūnija ir vieną, ir kitą vaidmenį, nes jie tarpusavyje sukeičiami, o gaminimas ir vartojimas tampa skirtingomis to paties ciklo fazėmis* (Klavis, 2015, 88 p.). Labiau į skaitmeninę erdvę orientuoti *Kultūros 3.0* vartotojai siekia įtrauklumo, patys prisideda prie kultūros kūrimo proceso, aktyviai naudojami skaitmeninės aplinkos privalumais, domisi dalyvavimu kultūroje ir siekia didesnio kultūros institucijų prieinamumu (Klavis, 2015). Dirbant su šiuolaikiniais vaikais, bibliotekos keičiasi ir prisitaiko, vis daugiau dėmesio skiriama stengiantis vaikus įtraukti į bibliotekos skatinimo skaityti veiklą – vaikai tampa ne tik renginio žiūrovais, klausytojais ar įgyvendintojais, bet labiau kūrėjais, aktyviais dalyviais, įsitraukiančiais į skatinimo skaityti veiklą. Apie tai, kaip skatinant skaityti bibliotekose įgyvendinamos dalyvaujamo idėjos užsienyje ir Lietuvoje, – lektorės dr. **Lauros Juchnevič** mokymų medžiagoje.

XXI a. vaikų skaitymo ir skatinimo skaityti temoje akcentuotina tai, kad dėl aplinkos įtakos keičiasi visuomenės vertybės, santykis su autoritetais, požiūris į technologijas. Tad, planuojant vaikų skatinimo skaityti priemones ir veiklą, būtina atsižvelgti į kelis pagrindinius įtakos turinčius aplinkos veiksnius: *bendruomenių ir individų tapatumo poreikio augimą, socialinių struktūrų [vertybių] pokyčius, informacinės elgsenos kaitą ir skaitmeninių technologijų plėtrą* (Juchnevič, 2016). Kitaip sakant, planuojant vaikų skatinimo skaityti veiklą, būtina suprasti, kaip yra konstruojamas tapatumas, naudojami socialiniai tinklai ir skaitmeninės technologijos.

¹ Tinklaveikos visuomenė – M. Castells pasiūlytas terminas šiuolaikinei visuomenei įvardyti. Tinklaveikos visuomenėi būdingas veiklos tinkliškumas, kai kiekvienas individas ar organizacija siejasi su kitais tam tikrais saitais, sudarydami jungtis ir ryšius, veikiamus technologijų tobulėjimo ir stiprėjimo. Tinklaveikos visuomenėje keičiasi socialinės sąveikos formos, kurios laužo tradicinį požiūrį į visuomenę ir jos veikimą, individų tapatybės konstravimo galimybes, visuomenės statuso atributus ir jų kūrimą, galios visuomenėje paskirstymą, jos dinamiką tarp vertikalų ir horizontalių struktūrų (Castells, 2000, 2005, 2006, 2007; Fraser ir Dutta, 2010).

Skatinimas skaityti ir tapatumo poreikio augimas

Dažnai mūsų visų tapatybės formavimuisi įtaką daro organizacijos ar institucijos. Bendraudami su nepažįstamaisiais ir kolegomis, mes asmeninę tapatybę instinktyviai kontroliuojame, maskuojame mandagumo kaukėmis. Šiuolaikinės technologijos, socialiniai tinklai leidžia formuoti tapatumą individo lygmeniu, naudojantis kultūriškai prieinamais ištekliais. Vaikai ir jaunimas yra įpratę formuoti daugybę savo tapatybių socialiniuose tinkluose, laisvai save išreikšti, pagal interesus priskirti save prie vienu ar kitų bendruomenių. Biblioteka taip pat gali paskatinti vaikus ir jaunimą atrasti naują interesų sritį – kultūrą ir literatūrą, nes ir šiuo atveju galima burtis į bendruomenes, kurti pristatymo medžiagą, dalytis skaitymo įspūdžiais ir malonumu su kitais socialinių tinklų vartotojais. Pristatydama savo temą, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vyriausioji metodininkė ir mokymų lektorė **Gerda Putnaitė** pabrėžia, kad *bibliotekininkai susiduria su iššūkiu, kaip šių dienų jaunąją kartą paskatinti skaityti knygas*, ir rekomenduoja susipažinti su dr. Lauros Brochet mintimis, išdėstytomis straipsnyje „Skaitymas jaunosios skaitmeninės kartos gyvenime“ (Brochet, 2015), nes čia akcentuojami keli dalykai, *galintys padėti ugdytojams rasti bendrą kalbą su jaunimu*:

- reikia pasistengti suprasti vaikus ir paauglius, kuo jie gyvena, kas jiems svarbu, kaip jie bendrauja;
- reikia domėtis naujomis technologijomis įvertinant ne tik jų grėsmes, bet ir daugelį privalumų;
- pabandyti sujungti tradicines ir naujas kultūros formas siekiant vieno tikslo;
- pasistengti įtraukti vaikus aktyviai dalyvauti, paskatinti juos kurti ir išmokti kritiškai vertinti situaciją.

G. Putnaitė rekomenduoja išnaudoti vaizdo socialinį tinklą „YouTube“ ir pateikia pavyzdžių, kokiomis priemonėmis galima gražiai parengti vaizdo įrašus knygų pristatymams, kartu į kūrybinius procesus įtraukiant ir vaikus. Bendras kūrybinis darbas, vaikus dominančių temų paieška ir galimybė dalytis sukurta medžiaga leidžia kurti bendruomenę, formuoti vaikų tapatumą, susietą su kultūra ir literatūra.

Skatinimas skaityti ir socialinių vertybių pokyčiai

Bibliotekoms, viešajame diskurse tiesiogiai siejamoms su knygomis ir skaitymu, visuomenės galimybės mokytis ir gauti visą reikalingą informaciją internetu tampa ypač aktualia problema. Kinta knygų formatai ir vertė, nyksta skaitymas ir skaitymo kultūra kaip visuomenės vertybė, formuojasi nauji visuomenės lūkesčiai, susiję su informacijos ištekliais ir jų gavimu (Macdonald, 2012; Шрайберг, 2013). Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vyriausioji bibliotekininkė ir mokymų lektorė **Odeta Maziliauskienė** pastebi, kad *šiuolaikinė karta pasižymi smalsumu, dinamiškumu, noru išbandyti kuo daugiau ir įvairesnės veiklos, atrasti ir išreikšti save. Būtent dėl šių savybių skaitant popierines knygas tampa sunkiau susikoncentruoti ir išgyventi skaitymo malonumą. Dabartinė situacija rodo, kad į šiuolaikines technologijas reikia žvelgti ne kaip į konkurentą knygoms, o kaip į tarpininkus tarp knygų ir ekranų kultūros*. Tad savo medžiagoje lektorė pristato tris užsienio ir lietuviškas interneto

svetaines, kurios gali būti naudojamos skatinant vaikus skaityti. Naudodamiesi siūlomomis interneto svetainėmis, bibliotekininkai gali kartu kurti, ieškoti informacijos ir literatūros, išbandyti savo jėgas konkursuose, dalyvauti bendroje veikloje. Džiugu, kad mokyklų bibliotekininkai geba greitai įsisavinti medžiagą, todėl jau mokymų metu interneto svetainėje buvo sukurtos jūsų dėmesio vertos knygelės.

Skatinimas skaityti ir informacinės elgsenos kaita

Informacija šiais laikais tapo lengvai pasiekiamą, jos nuolat daugėja, bet vis sudėtingiau tokiam dideliame sraute atrinkti ir nemokamai gauti kokybiškos informacijos. Viena vertus, vis daugiau laiko skiriame aktualios informacijos paieškai, kita vertus, dažnai apsiribojame tik tos informacijos paieška, kuri „mums įdomi“. Tad kiekvienas individas susikuria tam tikrą informacijos komforto zoną atsiribodamas nuo papildomų temų. Ypač šio „globalaus informacijos kaimo“ efektą galima pastebėti vaizdo socialiniuose tinkluose. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vyriausioji metodininkė ir mokymų lektorė **Neringa Androšiūnaitė** mokyklų bibliotekininkams siūlo išbandyti vaizdo socialinį tinklą „Pinterest“, išsamiai pristato jo funkcionalumus bei galimybes, kurias gali išnaudoti ir bibliotekos.

Skatinimas skaityti ir skaitmeninių technologijų plėtra

Pasaulio be technologijų neįmanoma įsivaizduoti. Kita vertus, socialinėje aplinkoje tai sukelia naujų problemų, kurias tenka spręsti. Suaugusieji technologijas naudoja kaip priemones, kurios gali padėti pasiekti tikslus, o vaikams ir jaunimui technologijos yra kasdienybė ir būtinybė. Taigi skiriasi santykis su technologijomis, požiūris į jų naudojimą. Kalbėdamas apie vaikų skatinimą skaityti, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos vyriausiasis metodininkas ir mokymų lektorius **Šarūnas Šulcas** akcentuoja, kad *šiuolaikiniame pasaulyje biblioteka yra priklausoma nuo naujausių ir sparčiai tobulėjančių technologijų, kurios daro didžiulį poveikį šiuolaikiniam skaitymui. Bibliotekos priverstos stebėti naujausias pasaulio technologijų tendencijas ir visais įmanomais būdais bandyti prisitaikyti prie kintančios visuomenės skaitymo įpročių. Jų ignoravimas ar naujų veiklos metodų nepripažinimas lemia skatinimo skaityti priemonių stagnaciją. Vaikai yra ta skaitytojų grupė, kurios skaitymo įpročius ir meilę knygai reikia formuoti nuo ankstyvo amžiaus. Be tėvų, čia ypač svarbus vaidmuo tenka mokyklų bibliotekininkams,*

kurie privalo būti kūrybiški, inovatyvūs ir nebijoti rizikuoti. Jiems būtina ieškoti naujų skatinimo skaityti būdų, įtraukiančių veiklos metodų ir patraukliai pateikti paslaugas. Tam Š. Šulcas siūlo kūrybiškai naudoti šiuolaikines technologijas: daugybę egzistuojančių technologijų (išmaniąsias programėles, kompiuterinius žaidimus, robotiką, skraidykles, virtualiosios realybės akinius ir kt.) galima pritaikyti skatinant skaityti. Norint tai pasiekti, reikia nebijoti laužyti nusistovėjusių standartų, nes vaikams naujosios technologijos nėra joks stebuklas – tai natūrali jų gyvenimo dalis. Įvairesnė veikla sudomina vaikus ir skatina juos labiau įsitraukti.

Vaikų skatinimo skaityti naudojant šiuolaikines technologijas, socialinius tinklus ir programas tema ypač aktuali Lietuvos mokyklų bibliotekininkams. Dėl šios priežasties Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka parengė kvalifikacijos kėlimo projektą „Naujos technologijos ir nauji skatinimo skaityti būdai skaitmeninio pasaulio čiabuviams“. Projekto metu mokyklų bibliotekininkams įgyvendinti vaikų skatinimo skaityti mokymai pagal parengtą naują 48 akad. val. mokymų programą. 24 akad. val. auditorijoje ir 24 akad. val. nuotoliniu būdu vykusius mokymus vedė Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos Regiono bibliotekų metodikos ir vadybos centro vadovė dr. Laura Juchnevič, vyr. metodininkė Gerda Putnaitė, vyr. metodininkė Neringa Androšiūnaitė, vyr. metodininkas Šarūnas Šulcas ir vyr. bibliotekininkė Odeta Maziliauskienė.

Mokymų programa parengta siekiant atskleisti pagrindines vaikų skatinimo skaityti naudojantis šiuolaikinėmis technologijomis, socialiniais tinklais ir programomis temas: „Skaitmeninė vaikų ir paauglių kultūra“, „Skatinimas skaityti ir skatinimo skaityti priemonių kūrimas panaudojant informacines ir komunikacines technologijas“, „Skatinimo skaityti priemonių rengimas ir įgyvendinimas: knygos reklama, nuotoliniai literatūros būreliai, rekomendacinių knygų sąrašų rengimas“, „Geriausi vaikų ir jaunimo skatinimo skaityti pavyzdžiai Lietuvoje ir užsienyje“. Mokymų dalyviai įsigilino į šiuolaikinių bibliotekų skatinimo skaityti priemonių ir veiklos pavyzdžius, aktyviai dalyvavo išbandant skatinimo skaityti priemones, patys jas kūrė, susipažino su socialinių tinklų specifika skatinant skaityti ir išmaniosiomis programėlėmis, kurios gali pagelbėti įtraukiant vaikus į skaitymo veiklą. Mokymų metu rinktos dalyvių sukurtos skaityti skatinančios priemonės ir atsiliepimai apie išbandytus socialinius tinklus bei išmaniąsias programėles. Leidinyje pateikiame įdomiausią per mokymus dėstytą medžiagą ir socialinių tinklų naudojimo metodiką, nuorodas į šaltinius ir literatūrą, mokymų dalyvių atsiliepimus ir sukurtas skaityti skatinančias priemones.

Dėkojame projekto rėmėjams Lietuvos kultūros tarybai, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijai ir projekto partneriams.

Dr. Laura Juchnevič

Kūrybiškumas, interaktyvumas ir dalyvaujamas bibliotekose: skatinimo skaityti pavyzdžiai Lietuvoje ir užsienyje

Dr. Laura Juchnevič

Paskatinti skaityti vaikus gali tik tokia biblioteka, kurioje skatinimo skaityti priemonės ir veikla kuriamos ir įgyvendinamos ne formaliai, bet gerai apgalvojus, kokie gali būti vaikų poreikiai ir lūkesčiai. Keičiasi visuomenės ir bibliotekos ryšys, todėl vaikai tikisi, kad jie nebus tik pasyvūs bibliotekos veiklos stebėtojai – jiems tampa svarbu įsitraukti į kūrimo procesus, dalytis savo patirtimis su kitais bendraamžiais. Tik tokiu būdu vaikai gali perprasti skaitymo vertę ir reikšmę. Bibliotekos veikla tikslinga tik tuomet, kai ji kuriama kartu su mokyklos bendruomene. Lankytojo patirtis sukuria bibliotekos visumą: „Biblioteka kaip erdvė yra daugiau nei kambarys ar pastatas, kuriame yra objektų kolekcija. Tai yra erdvė, kurioje yra galimybė įgauti įvairių patirčių“ (Radford, Radford ir Lingel, 2015, p. 741).

Vartotojai ir bibliotekininkai bendrai kuria bibliotekos turinį, nuo bibliotekos kasdienybės neatsiejamas tapo pojūtis, kad vartotojas nėra tik svečias bibliotekoje, jis dažniau – sprendimus priimančią erdvės savininką, kuris savo suinteresuotumu ir dalyvavimu nulemia bibliotekos veiklos kryptį. Analizuojant bibliotekos ir visuomenės sąveikas, įsitraukimą ir aktyvų dalyvavimą bibliotekos veikloje, išskiriami keli pagrindiniai elementai pagal dalyvaujamą bibliotekos konceptą (remiantis Nguyen, Partridge ir Edwards, 2012; Nguyen, Partridge ir Edwards, 2013).

Žmogiškasis veiksnys

Tai – vartotojai ir bibliotekininkai. Vartotojai įgauna didesnę galią bibliotekoms, nes, dalyvaudami bibliotekos veikloje, jie ne tik pagal savo poreikius kuria kultūros ir edukacijos programas bibliotekoje, bet kartu su bibliotekininkais įgyvendina ir įvairią informacinę veiklą. Vartotojai turi galimybę atsakyti į informacines kitų vartotojų užklausas, patarti ar rekomenduoti informacijos išteklius, vertinti, komentuoti ir siūlyti informacijos išteklius bibliotekos fondams papildyti. Dažniausiai tai daroma per priemones, skelbiamas internete, vertinant ir siūlant bibliotekoms naujus leidinius, komentuojant ir bendraujant su kitais bibliotekos socialinio tinklo paskyros sekėjais.

Pavyzdžiui, galima palyginti bibliotekininkų ir visuomenės kuriamą turinį, kuris gali skatinti skaityti (1 lentelė. Socialiniuose tinkluose skaityti skatina bibliotekininkai ir skaitytojai).

1 lentelė. Socialiniuose tinkluose skaityti skatina bibliotekininkai ir skaitytojai

Skatinimo skaityti priemonės	Bibliotekininkai	Skaitytojai
Rekomenduojamos (naujos) knygos	 <p>(2)</p>	 <p>(3)</p>
Tinklaraščiai	 <p>(4)</p>	 <p>(5)</p>
Knygos reklama, knygos pristatymas (angl. <i>Book Talk</i>)	 <p>(6)</p>	 <p>(7)</p>

Vartotojai tapo aktyviais skatinimo skaityti priemonių kūrėjais, o jų turinys neatsilieka nuo bibliotekininkų kuriamo turinio. Tad kartais verta įsiklausyti į mokyklos bendruomenės, ypač vaikų pasiūlymus, kokios priemonės skatinant skaityti jiems būtų patraukliausios ir įdomiausios, pasiūlyti savarankiškai kurti turinį, o ne tik jį teikti.

² Kauno apskrities viešosios bibliotekos paskyra socialiniame tinkle „Pinterest“. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/kavbiblioteka/?etslf=6058&eq=kauno%20apsk>.

³ Skatinimo skaityti akcija „Skaitytojo knyga. Ką skaityti?“. Nuotraukos autorė Gerda Putnaitė. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka. Prieiga per internetą – <https://www.facebook.com/A.Mickeviciaus.viesoji.biblioteka/photos/a.861529587193271.1073741841.322911661055069/858612814151615/?type=3&theater>.

⁴ Kauno apskrities viešoji biblioteka: bibliotekos tinklaraštis: komentuok, diskutuok, siūlyk... Prieiga per internetą – <http://blogas.kvb.lt/>.

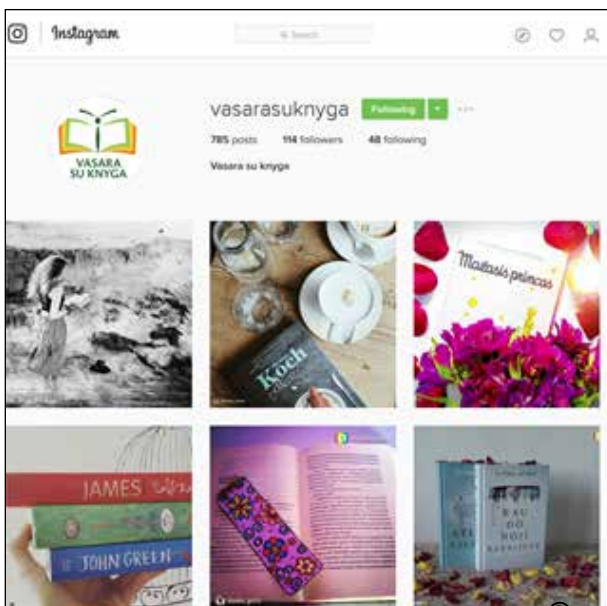
⁵ Knygų palėpė: [tinklaraštis apie knygas]. Prieiga per internetą – <http://www.knygupalepe.lt/>.

⁶ BOOK TALK 1 – „Dogzilla“ by Dav Pilkey. Prieiga per internetą – https://www.youtube.com/watch?v=8MWN8i_K34&feature=youtu.be

⁷ Knygos reklama – J. Ivanauskaitė „Mėnulio vaikai“. Prieiga per internetą – https://www.youtube.com/watch?v=1_gSFNTfmEo&feature=youtu.be.

Infrastruktūra (erdvės)

Biblioteka vartotojui turi ne tik pasiūlyti galimybę naudotis paslaugomis ir įsitraukti į virtualioje erdvėje esančiųjų veiklą, bet ir sukurti galimybes dalyvauti fizinėje aplinkoje. Vartotojai ieško patogios, ramios, saugios, patikimos, malonios bendrauti, leisti laisvalaikį, mokytis, dirbti, ilsėtis ar kitaip save realizuoti tinkančios fizinės vietos (Nguyen, Partridge ir Edwards, 2013). Biblioteka kaip heterotopija⁸ pasireiškia tuo, kad ji suprantama kaip vieta, kurioje galima žaisti, kurti ir patirti nuotykių – svarbiausia tai, kokią patirtį biblioteka suteikia lankytojui (Radford, Radford ir Lingel, 2015). Taigi biblioteka suprantama kaip vieta, kurioje galima veikti – įgyvendinti savo socialinius siekius sau, šeimai, bendruomenei ar visuomenei, su draugais, artimais žmonėmis. Yra nustatyta, kad jaunimas į jų poreikiams pritaikytą biblioteką ateina dėl neįpareigojančios aplinkos, kurioje galima pabendrauti, susitikti su draugais, bet tai yra tik antraeiliai tikslai. Vis dėlto pirmasis tikslas, dėl kurio jaunimas lankosi bibliotekoje, yra galimybė mokytis be trukdžių, kurie būdingi namuose (televizorius, internetas, muzikos instrumentai, maistas, namiškiai ir kt.) (Lin, Pang ir Luyt, 2015). Tai puiki galimybė įtraukti vaikus ir jaunimą į veiklą bibliotekoje, pavyzdžiui, skelbiant konkursus. Siūlome konkursams naudoti vaikams ir jaunimui gerai žinomą socialinį klasifikatorių – raktažodžius (žymė, grotelės, *haštagas*, #), kuriais yra klasifikuojamas tekstas ir vaizdai socialiniuose tinkluose.

Pavyzdžiui, 2016 Bibliotekų metais Lietuvos bibliotekos kvietė vaikus ir jaunimą dalyvauti akcijos „Vasara su knyga“ konkurse *#vasarasuknyga*. Įamžintas vasaros akimirkas su knyga (galimos įvairios raiškos, dydžio, formato nuotraukos, vaizdo siužetai, sukurti naudojant vaizdo koregavimo programas) buvo galima siųsti el. paštu arba dalytis socialiniuose tinkluose „Instagram“ ir „Facebook“, darbus pažymėjus *#vasarasuknyga*, nurodžius savo vardą, pavardę arba slapyvardį, el. pašto adresą, trumpą komentarą-pavadinimą ar pasirinktos knygos pristatymą. Visi konkurso dalyviai buvo lengvai randami socialiniuose tinkluose, darbai įvertinti ir paskelbti nugalėtojais⁹.

1 pav. Konkurso *#vasarasuknyga* dalyvių darbai socialiniame tinkle „Instagram“

⁸ Vienas iš požiūrių į bibliotekos erdves yra paremtas heterotopijos – ne įsivaizduojamos ir idealios vietos (priešprieša utopijai), o realios vietos, kurioje žmonės gyvena, būna, – apibrėžimu. Biblioteka dažnai suprantama kaip pastatas, erdvė, fizinė vieta realioje aplinkoje, o jai visuomenė turi tam tikrų būdingų lūkesčių, jai priskiriamos elgesio taisyklės, numatyti galios santykiai, kurie nurodo, kaip žmonės turi elgtis konkrečioje erdvėje ir su kitais toje erdvėje esančiais žmonėmis (Radford, Radford ir Lingel, 2015).

⁹ Praleisk vasarą su knyga: daugiau nei 1300 renginių! [interaktyvus]. Bernardinai.lt. Prieiga per internetą – <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2016-07-15-praleisk-vasara-su-knyga-daugiau-nei-1300-renginiu/146704>.

Bibliotekos taip pat persikelia į virtualią erdvę – į ją perkeliamos realioje erdvėje teikiamos arba kuriamos naujos bibliotekos paslaugos, pavyzdžiui, teikiamos bibliotekininkų konsultacijos dėl informacijos išteklių, pristatomi renginiai, įgyvendinamos dirbtuvės, organizuojamos skaitmeninių objektų ekspozicijos ir parodos, vyksta knygų klubų ir diskusijų grupių susitikimai, įgyvendinamos skaitmeninio raštingumo programos ir kt. (Shafique ir Riedling, 2013).

Pavyzdžiui, bibliotekos aktyviai įsilieja į socialinį tinklą „Facebook“: 2016 Bibliotekų metais socialiniame tinkle kurta akcijos „Vasara su knyga“ bendruomenė¹⁰: dalytasi informacija, rekomendacijomis, siūlyta vasarą tinkama literatūra, pristatyti vykstantys ar įvykę kultūros renginiai.

2 pav. Akcijos „Vasara su knyga“ bendruomenė socialiniame tinkle „Facebook“

Šiuolaikinės technologijos

Daugelis bibliotekos paslaugų teikiamos naudojant kompiuterinę (angl. *hardware*) ir programinę (angl. *software*) įrangą, saityno versijas ir socialinės žiniasklaidos priemones. Bibliotekose diegiamos savitarnos technologijos, elektroninės paslaugos, informacinės sistemos, saityno versijų priemonės, atvirojo kodo, „vikis“ programos ir kt., kuriomis naudotis skatinami vartotojai (Kelly, Bevan, Akerman, Alcock, ir Fraser, 2009, Nguyen, Partridge ir Edwards, 2012; Nguyen, Partridge ir Edwards, 2013).

¹⁰ Akcijos „Vasara su knyga“ bendruomenė socialiniame tinkle „Facebook“. Prieiga per internetą – <https://www.facebook.com/vasarasuknyga/?fref=ts>.

Apskritai socialinių tinklų naudojimo bibliotekose tikslai yra komunikacija, dalijimasis turiniu, socialinių tinklų kūrimas ir visuomenės patalka (angl. *crowdsourcing*) organizuojant bibliotekos paslaugas. Be to, bibliotekos, taikydamos socialinių tinklų priemones, gali lengviau susisiekti ir informuoti vartotojus, paprasčiau gauti grįžtamąjį ryšį apie bibliotekos paslaugas ir turimus fondus vertinant bibliotekos turimus leidinius, kurti žymas (angl. *tags*) tekstams ar kitais būdais įsitraukti į veiklą (Anttiroiko ir Savolainen, 2011).

Šiuolaikinės technologijos supaprastino bibliotekos specialistų darbą, nes daugelis techninių darbų buvo automatizuoti, sistemos leidžia paprasčiau ir sklandžiau įgyvendinti reikiamus procesus. Tačiau dabar šiuolaikinės technologijos bibliotekose taikomos kuriant bibliotekos patrauklumą vartotojui – kuo paprasčiau ir greičiau surasti reikiamą informaciją ir kuo inovatyviau ir prasmingiau praleisti laiką.

Informacijos ištekliai

Nauji informacijos išteklių formatai bibliotekų vartotojams išplėtė pasirinkimą. Bibliotekų informacijos išteklius ir paslaugas papildė el. knygos, el. žurnalai ir kiti el. ištekliai, o bibliotekinių funkcijų persikelia prie dokumentų įsigijimo bei turinio (taip pat – atviros prieigos) kuravimo. Taigi bibliotekininkai, atlikę knygų saugotojų funkcijas, dabar įgyvendina informacijos kūrėjų, organizatorių ir patarėjų funkcijas (Nguyen, Partridge ir Edwards, 2012).

Informacijos ir bibliotekų paslaugos

Maria Kronqvist-Berg (2014), analizuodama visuomenės, kuri naudoja socialinių tinklų teikiamomis galimybėmis, ir bibliotekų sąveiką vykdant informacinę veiklą, atkreipia dėmesį į vartotojų informacinės elgsenos pasikeitimus, praktinius informacijos naudojimo aspektus ir bibliotekų informacinę veiklą. Pastebėta, kad bibliotekų ir socialinių tinklų sąveika, skirta vartotojų patogumui, apima septynias informacinės veiklos rūšis (skaitymą, paiešką, kūrimą, komunikaciją, informavimą, tarpininkavimą (angl. *mediating*) ir pagalbą (angl. *contributing*), kurias vartotojai įgyvendina bibliotekose (Kronqvist-Berg, 2014). Kiekvienas paminėtas informacinės veiklos elementas nurodo bibliotekos paslaugų tobulinimo kryptis.

Išskirti pagrindiniai šiuolaikinės bibliotekos elementai (vartotojai ir bibliotekininkai, infrastruktūra, informacijos ištekliai, šiuolaikinės technologijos, bibliotekų ir informacijos paslaugos) ir jų visumos veikimas yra bibliotekos, kuri yra orientuota į tinklaveikos visuomenę ir sudaro sąlygas vartotojams dalyvauti kuriant biblioteką, esminis išskirtinumas. Naudodamos tinkamas priemones, mokyklų bibliotekos turi galimybę aktyviai vykdyti skatinimo skaityti veiklą ir įtraukti į kūrimo procesus mokyklos bendruomenę.

Skaityti skatinančios interneto svetainės

Odeta Maziliauskienė

Mokyklų bibliotekininkai turi susipažinti su priemonėmis, kurios gali padėti pasiekti vaikus ir jaunimą. Vienos jų – interneto svetainės. Pavyzdžiui, atsiliepimų apie perskaitytas knygas rašymas ar knygų herojų piešimas dabar gali tapti kolektyviniu darbu virtualioje erdvėje, todėl labai svarbu surasti esamas tokio pobūdžio erdves ir kartu su vaikais ar paaugliais jas kurti, skatinti juos reikštis ir aktyviai dalyvauti.

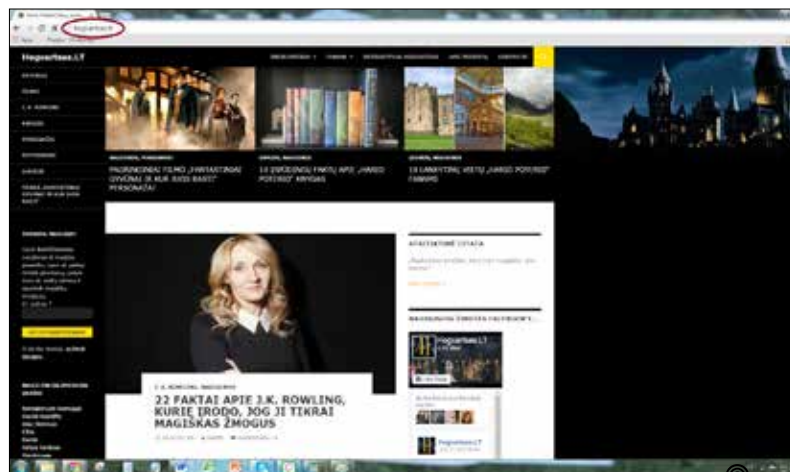
Toliau tekste pristatomos mokyklų bibliotekų specialistams rekomenduojamos interneto svetainės, kurios gali būti naudojamos kuriant skatinimo skaityti priemones.

„Hogwartsas.LT“ (<http://hogwartsas.lt/>)

Interneto svetainė skirta Hario Poterio gerbėjams Lietuvoje. Per ilgus jos gyvavimo metus čia užaugo ir susirado naujų draugų ne viena Hario Poterio mylėtojų karta. Svetainė gyvuoja nuo 2007 m., joje skelbiamos įvairios su Hario Poterio pasauliu susijusios naujienos, bendruomenės nariams skirti konkursai, pildoma mažoji enciklopedija. Taip pat buvo pradėtas leisti mėnesinis elektroninis laikraštis „Landžioji Plunksna“, kuriam straipsnius rašo patys bendruomenės nariai.

Nuo 2009 m. Hario Poterio gerbėjus jau buvo galima rasti ir „Facebooke“, šiek tiek vėliau – tinkluose „Twitter“ ir „Instagram“. Taip dar paprasčiau sekti naujienas, bendrauti ir kiekvieną dieną bent kelioms minutėms pasinerti į magijos pasaulį. Interaktyvus Hogwartsas skirtas prisiregistravusiems svetainės lankytojams. Užsiregistravę galėsite susikurti unikalią personažą, dalyvauti magijos pamokose ir diskusijose su bendraminčiais, juk Hario Poterio niekada nebus per daug!

„Esu tikra, kad šias interneto svetaines skaitytojams bibliotekoje galėsiu pasiūlyti ir popamokinės veiklos metu ar organizuodama konkursinius projektus.“

3 pav. Hario Poterio interneto svetainė

„Knygų lobis II“ (<http://knygulobis.amb.lt/>)

Tai Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos kartu su Vilniaus regiono mokyklų bibliotekomis sukurtas internetinis žaidimas. Jį sudaro trys etapai: „Knygų lobis“, „Aštuonkojo spąstai“ ir „Informacijos vandenynas“. Žaidimo tikslas – ugdyti vaikų informacinį raštingumą į pagalbą pasitelkiant naujas technologijas. Šios svetainės aplinka patraukli ir žaisminga, informacija aiški, suprantama. Medžiaga puikiai tiks vedant užsiėmimus apie saugų internetą, informacijos paiešką, perskaitytas knygas, vaikai žaisdami žaidimus gali pasitikrinti savo žinias.

„Puikiai, nuotaikingai paruošta interneto svetainė, įdomios užduotys, tinka vesti pamokėles pradinių klasių mokiniams.“

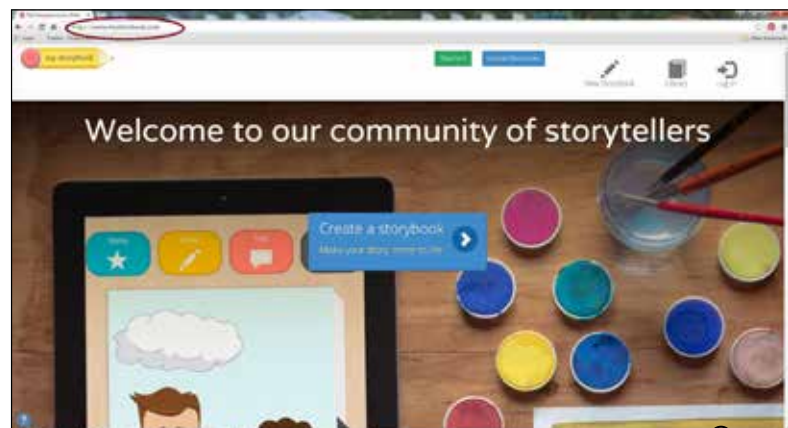
„Atradau vaikų projektams naujos ir įdomios medžiagos.“

4 pav. Interneto svetainė „Knygų lobis“

Knygų kūrimo interneto svetainė (<https://www.mystorybook.com/>)

Svetainė skatina ugdyti vaikų kūrybiškumą panaudojant šiuolaikines informacines technologijas. Čia galima sukurti savo knygelę, iliustruoti, publikuoti savo sukurtas istorijas, dalytis jomis su draugais. Galima susikurti tiek knygų, kiek norite, – jos bus išsaugotos jūsų Knygų lentynoje. Svetainė anglų kalba, bet ją naudotis paprasta ir nesudėtinga.

„Dar vienas atradimas mystorybook.com – puiki vieta kurti. Būtinai panaudosiu dirbdama su vaikais per renginius, pamokėles.“

5 pav. Knygų kūrimo svetainė

Šią svetainę išbandė ir savo knygeles kūrė nuotolinių mokymų dalyviai. Jų sukurtas knygeles galite pavartyti ir jūs:

- <https://www.mystorybook.com/books/229375/> (Simona Pocienė, Mažeikių „Vyturio“ pradinė mokykla),
- <https://www.mystorybook.com/books/227982/> (Alina Grigelienė, Menachemo namų gimnazija),
- <https://www.mystorybook.com/books/235829/> (Jelena Kulšinskienė, Panevėžio „Vilties“ progimnazija).

Pasisemti idėjų galima ir kitose svetainėse

Pasakos vaikams: dideliems ir mažiems
(<http://www.pasakorius.lt/>),

Pasakų kūrimo virtuvėlė
(<http://bumbam.weebly.com/>),

Lietuvių liaudies mitologija
(<http://www.mitologija.lt/>).

Nuotolinių mokymų dalyviai atsiliepiamuose rašė, kad išbandytas svetainės būtinai panaudos dirbdami ar rekomenduos mokytojams.

„Labai patiko interneto svetainė „Pasakos ir sakmės“, Knygos kūrimo svetainė, „Pasakų kūrimo virtuvėlė“. Kursime su mokiniais knygeles, domėsime sakmėmis ir jų mitinėmis būtybėmis.“

Skaityti skatinančios išmaniosios programėlės

Šarūnas Šulcas

Mokymų metu buvo siekiama atskleisti išmaniųjų programėlių, kurios gali būti naudingos planuojant skatinimo skaityti priemones, naudą ir panaudojimo galimybes. Taip pat pateikta užsienio bibliotekose naudojamų išmaniųjų programėlių pavyzdžių. Tobulėjant išmaniesiems įrenginiams, tobulėja ir programėlės, kurios neretai tampa lyg masinio naudojimo virusu.

Viena populiariausių išmaniųjų programėlių šiuo metu yra **Pokemon GO** – išplėstinės realybės nemokamas orientacinis žaidimas mobiliuosiuose įrenginiuose. Ši programėlė, sujungianti virtualų ir realų pasaulį, buvo sukurta komerciniais tikslais ir neskirta tokioms institucijoms, kaip biblioteka. Vis dėlto Jungtinėse Amerikos Valstijose atsirado bibliotekininkų, pamačiusių galimybes, kurias gali suteikti ši programėlė. Jie įvertino didžiulį programėlės pasisekimą ir suprato, kad, pritaikius ją bibliotekos veikloje, galima sulaukti milžiniško pasisekimo.

Siekdami pritraukti „Pokemon GO“ gerbėjus, pirmiausia bibliotekininkai savo bibliotekose privalėjo užregistruoti pokemonų stoteles ir sporto klubus. Kitas svarbus žingsnis yra reklama ir komunikacija socialiniuose tinkluose – taip biblioteka gali patrauklia forma pranešti apie naują veiklą. Spalvingi plakatai ir iškabos pokemonų tematika pasako lankytojams, kad biblioteka neatsilieka nuo naujausių tendencijų ir gali pasiūlyti įdomios veiklos. Tikėtina, kad, išvydę tokį netradicinį ir žaismingą bibliotekos veiklos populiarinimą, vaikai nepraleis to pro akis ir susigundys apsilankyti.

6 pav. Reklaminis „Pokemon GO“ plakatas

Programėlė „Pokemon GO“ eikvoja išmaniojo įrenginio bateriją ir interneto duomenis sparčiau nei kitos programėlės, todėl svarbu identifikuoti visas problemas, su kuriomis susiduria pokemonų gaudytojai, ir pranešti, kad biblioteka gali padėti. Įvertinę situaciją, Jungtinių Amerikos Valstijų bibliotekininkai programėlės trūkumus nusprendė išnaudoti bibliotekos naudai ir pasiūlė pokemonų gaudytojams nemokamai įkrauti savo išmaniuosius įrenginius, naudotis bevielium internetu ir gauti nemokamą skaitytojo pažymėjimą.

Nuo serijinio animacinio filmuko „Pokemonai“ pradžios (1998) iki pat šių dienų kuriami įvairūs žaislai, komiksai, knygos, žaidimai, kortelės ir kiti įvairiausi daiktai, kurie dabar jau užaugusiems vaikams sukelia nostalgiją, o to nemačiusiems – naujų emocijų. Ne visi naujosios kartos vaikai žinojo, kad pokemonai yra įdomūs, bet, išleidus išmaniąją programėlę, pradėjo jais domėtis. Šitaip atsirado puiki galimybė naujuosius bibliotekos lankytojus sudominti ne tik programėle „Pokemon GO“ ar kitais su ja susijusiais privalumais, bet ir supažindinti su įvairia įdomia edukacine ar tiesiog linksma veikla, susijusia su pokemonais. Taigi tam reikėtų įvertinti visas bibliotekoje esamas priemones, erdves, pasitelkti fantaziją ir apgalvoti teminę edukacinę veiklą, kuri leistų vaikams atitrūkti nuo „Pokemon GO“, bet kartu nenukrypti nuo pokemonų temos.

7 pav. Bibliotekininkų sukurtas užduočių, kaip laimėti ženklelius, sąrašas

Organizuojamose kūrybinėse dirbtuvėse vaikai gali piešti, kurti ar gaminti įvairiausius pokemonus (korteles, skirtukus, žaislus, raktų pakabučius ir kitus atributus). Jei mokyklos biblioteka ar pati mokykla turi 3D spausdintuvą, atsiveria neribotos galimybės įtraukti vaikus į bibliotekos organizuojamus kūrybinius užsiėmimus. Be abejo, reikėtų neapsiriboti vien kūrybiniais darbais – verta sugalvoti įvairios veiklos, kuri leistų vaikams varžytis ir konkuruoti tarpusavyje. Jungtinių Amerikos Valstijų bibliotekininkai sukūrė pokemonų albumą, kurį vaikai turi užpildyti pačių sukurtais kortelėmis, paslėptomis įvairiose bibliotekos vietose. Taip vaikai užsiima kūrybine veikla ir kartu gauna progą žaismingai varžytis, o už pasiekimus yra apdovanojami realiais ženkleliais, kurie paprastai egzistuoja tik virtualioje programėlės „Pokemon GO“ aplinkoje. Tokiu būdu vaikai gali pasijusti realiais, ne vien virtualiais pokemonų treneriais.

Atsiradusi programėlė „Pokemon GO“ suteikė galimybę pasinerti į virtualų pokemonų pasaulį, bet nemažai vaikų nežino, kokia kiekvieno pokemono istorija, tad būtų naudinga rengti animacinio serialo „Pokemonai“ peržiūras, kartu skaityti komiksus ar knygutes. Juk natūralu, kad, žaidžiant išmanųjį žaidimą, apie pokemonų gyvenimą norisi sužinoti viską.

Atsiradusi programėlė „Pokemon GO“ suteikė galimybę pasinerti į virtualų pokemonų pasaulį, bet nemažai vaikų nežino, kokia kiekvieno pokemono istorija, tad būtų naudinga rengti animacinio serialo „Pokemonai“ peržiūras, kartu skaityti komiksus ar knygutes. Juk natūralu, kad, žaidžiant išmanųjį žaidimą, apie pokemonų gyvenimą norisi sužinoti viską.

Biblioteka yra viena iš nedaugelio institucijų, galinčių išnaudoti išmaniųjų programėlių suteikiamas galimybes, nors jos ir neskirtos bibliotekoms. Pritaikę jas teminei bibliotekų edukacinei veiklai, bibliotekininkai gali parodyti bibliotekos vertę ir pradėti ugdyti jaunąjį skaitytoją, kuris laikui bėgant taptų bibliotekos bendruomenės dalimi.

Sekdamos užsienio šalių bibliotekų pavyzdžiu, Lietuvos bibliotekos taip pat kuria išmaniąsias programėles ir atranda naujų skatinimo skaityti būdų. Kauno apskrities viešoji biblioteka sukūrė programėlę **Knygos kelias**.

Šis interaktyvus mokomasis žaidimas leidžia jauniems skaitytojams susipažinti su įdomiais knygos atsiradimo ir gamybos faktais, taip pat skatina domėtis knygos kultūra ir biblioteka. Tokia programėlė yra puikus įrankis bandant žaismingai pristatyti knygos gamybos ir leidybos procesą.

8 pav. Programėlės „Knygos kelias“ pagrindinės užduotys

Klaipėdos apskrities viešoji leivos Simonaitytės biblioteka sukūrė programėlę **Žaliapėdis**. Šiame edukaciniame žaidime apstu interaktyvių užduočių ir galvosūkių, informacija pateikta linksmai ir žaismingai, o išradingos interaktyvios užduotys įtraukia ir skatina domėtis Klaipėdos miesto istorija. Abi Lietuvos bibliotekų išleistos išmaniosios programėlės yra puikiai suderinamos su kita bibliotekų organizuojama kūrybine veikla.

9 pav. Vienas iš užduoties prologų programėlėje „Žaliapėdis“

Lietuvos bibliotekos parodė, kad jos ne tik naudojami kitų sukurtomis išmaniosiomis programėlėmis, bet sugeba pačios jas kurti, todėl tampa patraukliomis ir inovatyviomis išmaniosiomis institucijomis.

Mokyklų bibliotekininkai supranta, kaip svarbu plėtoti elektronines paslaugas, kurios padeda skatinti skaityti ir populiarinti inovatyvią skatinimo skaityti veiklą, todėl pristato savo sukurtas išmaniųjų programėlių koncepcijas, kurias galima pritaikyti bibliotekų veiklai:

„Ši programėlė būtų kaip asmeninių kūrybos pratybų biblioteka, o bibliotekininkai renginiuose skelbtų vertingiausias kūrinis.“

Alina Grigelienė, Menachemo namų gimnazijos bibliotekininkė

„Išmanoji programėlė supažindintų mokinius su žymiausiomis Panevėžio miesto vietomis. Miesto plane būtų pažymėti ir vaikiškai nupiešti žymūs objektai, surašytos svarbiausios gatvės. Apie kiekvieną objektą būtų galima glaustai pasiskaityti arba apie jį papasakotų Mažylis Vėžiukas. Vėliau reikėtų atlikti užduotis: pačiam gatvėse rasti ir teisingai sudėlioti nurodytus objektus, pažymėti kelią nuo mokyklos iki Senvagės, surasti pasislėpusį Mažylį Vėžiuką. Programėlę panaudočiau penktokų istorijos pamokoje ir per edukacinius užsiėmimus bibliotekoje.“

Aldona Baniienė, Panevėžio „Šaltinio“ progimnazija

Skatinimas skaityti naudojant vaizdo įrašų dalijimosi platformą „YouTube“

Gerda Putnaitė

Skatinimo skaityti priemonės nesikeičia jau daugelį metų. Tai:

- palankių sąlygų skaityti sudarymas,
- informacijos apie literatūrą sklaida,
- skaitymo interesų plėtra ir ugdymas,
- skaitymo malonumo patyrimas,
- skaitymo įpročių formavimas.

Tačiau technologinės galimybės, padedančios įgyvendinti šias priemones, keičiasi.

Norėdami pateikti naują formatą, šiuose mokymuose siekėme sujungti kai kuriose šalyse labai paplitusį tradicinį skatinimo skaityti būdą – knygų pristatymus (angl. *book talk*) su itin populiariu socialiniu tinklu „YouTube“. Gyvas pasakojimas yra labai paveikus, bet jis gali pasiekti tik ribotą auditoriją tam tikru konkrečiu metu, o skaitmeninės technologijos leidžia padidinti skaitytojų auditoriją ir padaryti knygos pristatymus prieinamus ilgesnį laiką.

Mokyklos biblioteka gali turėti atskirą kanalą socialiniame tinkle „YouTube“ arba kurti teminius grojaraščius mokyklos „YouTube’o“ paskyroje ir tokiu būdu pasiekti savo auditoriją – mokyklos bendruomenę bei kartu tapti matomesnė platesniam žmonių ratui. Grojaraščių temos gali būti labai įvairios, knygų pristatymai – tik viena iš jų. Galima pristatyti bibliotekos renginius, edukacinius, kūrybinius užsiėmimus, paslaugas. Ką daryti, kad jūsų paskyra būtų matoma, aktuali ir populiari? Pirmiausia reikia nuspręsti, kokio pobūdžio ir stiliaus

Faktai ir skaičiai apie „YouTube’ą“

- Naudojasi apie 1,3 mlrd. vartotojų.
- Kiekvieną minutę įkeliami apie 300 val. vaizdo įrašų.
- 5 mlrd. vaizdo įrašų peržiūrų per dieną.
- Apie 1 mlrd. peržiūrų iš mobiliųjų telefonų.
- „YouTube’o“ aplinka išversta į 76 kalbas.

turinį kursite, kad jis atitiktų jūsų tikslinės auditorijos interesus, o gal sudarysite sąlygas kurti savo tikslinei auditorijai ir grojaraštyje skelbsite kūrybos rezultatus.

Labai svarbi parengtų vaizdo įrašų viešinimo dalis yra jų aprašymai. Gerus vaizdo aprašymus turintys vaizdo įrašai yra lengviau randami.

Vaizdo įrašo aprašymo dalys

Pavadinimas

Jis turi būti pagaulus, patraukiantis dėmesį, bet kartu informatyvus, kad iš karto būtų aišku, ką pamatysime vaizdo įrašė.

Aprašymas

Aprašymo skiltyje pateikite detalesnę informaciją apie vaizdo įrašo turinį, sukūrimo aplinkybes ir tikslą. Vartokite reikšminius žodžius. Skatinkite atlikti kokį nors veiksmą (pvz., pasiskolinti knygą iš bibliotekos). Pateikite nuorodų į interneto svetainę, kitus socialinius tinklus, kuriuose galima rasti informacijos apie bibliotekos veiklą, paslaugas.

Reikšminiai žodžiai

Būtinai užpildykite reikšminių žodžių skiltį – taip jūsų paskelbta informacija bus lengviau randama ir pasiekama tikslinei auditorijai. Reikšminiai žodžiai turi atspindėti vaizdo įrašo turinį, tad juos kurdami mąstykite apie žodžius, kuriuos jūs, kaip interneto vartotojas, rašytumėte norėdami rasti tam tikrą vaizdo įrašą.

Nusprendę išnaudoti socialinio tinklo „YouTube“ galimybes, pradėkite nuo planavimo. Labai svarbu nusistatyti savo auditoriją. „YouTube’o“ platforma maždaug vienodai naudojasi tiek moterys, tiek vyrai, tačiau pastarieji šiame socialiniame tinkle praleidžia maždaug 40 proc. daugiau laiko. Skiriasi ir „YouTube’o“ vartotojų interesai: moterys labiau domisi grožio, svorio mažinimo, naminių gyvūnų vaizdo įrašais, klausosi muzikos, o vyrai – žaidimais, sportu, grafinio dizaino ir animacijos programomis. Abiejų lyčių atstovai maždaug vienodai domisi vaizdo įrašais apie gyvūnus. Planuodami apgalvokite, kokių reguliarumu bus kuriami ir skelbiami vaizdo įrašai. Kad išlaikytumėte interneto vartotojų dėmesį, įtraukite į kūrybą vaikus ir paauglius – tai gali padėti sudominti jų bendraamžius.

Knygų pristatymai

Jungtinėse Amerikos Valstijose, Skandinavijos šalyse populiari knygų pristatymų forma – pokalbiai apie knygas (angl. *book talk*). Pagrindinis bibliotekininko tikslas – sudominti skaitytoją ir paskatinti jį perskaityti vieną ar kitą knygą savo malonumui. Išsirenkamos 3–5 knygos ir pasiruošiama apie jas viešai kalbėti.

Paprastai bibliotekininkas ateina į klasę ir pasakoja apie knygas mokiniams. Apie kiekvieną knygą kalbama 2–5 minutes. Laiko apribojimas labai naudingas, nes skatina susitelkti į knygos esmę ir atsisakyti gilos siužeto ar personažų analizės. Svarbiausia kuo tiksliau atskleisti knygos išskirtinumą, leisti pajusti kuriamą nuotaiką, pasakoti ne iš literatūros eksperto, o iš paprasto skaitytojo pozicijų. Nors pagrindinis pasakotojo tikslas – sudominti skaitytoją, tai daryti reikėtų labai atsargiai, neišryškinant tų dalykų, kurių knygoje yra mažai. Pavyzdžiui, nereikėtų akcentuoti, kad knyga yra linksma, jei tai drama ir joje yra tik vienas kitas linksmas epizodas.

Kai kuriose Jungtinių Amerikos Valstijų bibliotekose iš bibliotekininko tikimasi, kad jis atmintinai mokės 100–300 knygų pristatymus. Reikia rinktis knygas, kurias bibliotekininkas yra perskaitęs ir kurios jam patiko, nes sunku sudominti knygą, kuri pačiam nepatiko. Kita vertus, įmanomas ir priešingas variantas – galima pasakoti ir apie labai nepatikusią knygą, nes klasėje būtinai atsiras vienas mokinys, kuris ją perskaitys. Tiesiog reikia būti nuoširdžiam, negirti knygos, kuri jums asmeniškai nebuvo įdomi.

Tokio pobūdžio knygų pristatymais galima naudotis kaip atspirties tašku, tačiau įmanomos ir kitokios variacijos:

- sukurti pateiktį „PowerPointu“,
- įrašyti skaitytojų pasisakymus,
- sumontuoti filmuką iš nuotraukų, iliustracijų, filmuotos medžiagos su balsu už kadro,
- sukurti filmuką naudojant sustabdyto kadro techniką ir kt.,
- padaryti šiuos įrašus prieinamus skaitytojams platformoje „YouTube“.

Pavyzdžiai

10 pav. Kieros Parrott knygos pristatymas

11 pav. Knygos „Tūkstantis ir viena naktis“ apžvalga, parengta užsienio skaitytojos

12 pav. Rebekos Unos knygos „Atjunk“ apžvalga, parengta Lietuvos skaitytojos

galvojant apie knygų pristatymus paaugliams, nes bibliotekininkui juos sudominti daug sunkiau nei vaikus.

Mokymų dalyviai turėjo užduotį parengti knygų pristatymus. Vieną jų per mokymus įrašėme ir įkėlėme į socialinį tinklą „YouTube“. Kai kurie bibliotekininkai pasiryžo įrašyti ir paskelbti knygų pristatymus savarankiškai.

Keletas kūrybos rezultatų

13 pav. Per mokymus parengtas vaizdo įrašas. Kristinos Sabaliauskaitės knygą „Silva Rerum III“ pristato Marta Turlinska (Vilniaus Vladislavo Sirokomlės vidurinė mokykla)

14 pav. Eleanoros H. Porter knygos „Pioliana“ pristatymas. Vilijos Dranginytės (Alytaus Jotvingių gimnazija) namų darbas

Sustabdyto kadro filmukų kūrimo technika

Per mokymus kurdami filmukus, išbandėme sustabdyto kadro (angl. *stop motion*, *time lapse*) techniką. Tokie filmukai kuriami fotografuojant vieną kadrą po kito su minimaliais pakeitimais. Vėliau nuotraukos sujungiamos – kadangi jos keičiasi greitai, sukuriamas judesio įspūdis. Tai kruopštaus pasiruošimo ir kantrybės reikalaujantis darbas, nes, siekiant gero rezultato, reikės padaryti daug nuotraukų. Kuriant filmukus kompiuteriu, galima naudoti nemokamą programą „MovieMaker“, o programėlė išmaniesiems mobiliems įrenginiams (pvz., „PicPac Stop Motion & TimeLapse“, skirta „Android“ įrenginiams) leidžia kurti lengviau. Kuriant filmukus galima panaudoti:

- „Lego“ figūrėles,
- plastiliną,
- įvairius daiktus,
- piešinius,
- žmones.

Sustabdyto kadro filmukų pavyzdžiai

15 pav. Per mokymus sukurtas sustabdyto kadro filmukas „Atjunk. Vasara su knyga uždarymas“

16 pav. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos darbuotojų sutabdyto kadro reklaminis filmukas „Aš žinau, ką skaitei aną vasarą“

17 pav. Profesionalių kūrėjų parengtas Skaitymo festivalio reklaminis filmukas

Mokymų dalyvių atsiliepimai

„Rekomendavau kolegėms, rengsime bendrus knygų pristatymus.“

„Programėlę „Movie Maker“ jau naudoju kurdama filmukus apie mokyklos renginius, tačiau naujų galimybių, kaip viešinti knygų pristatymus, atradau pačioje platformoje „YouTube“. Sustabdyto kadro filmuką kūriau pirmą kartą, bet būtinai to išmokysiu ir mokinius – mokysimės pristatyti knygas.“

Skatinimas skaityti naudojant vaizdo įrašų dalijimosi platformą „Pinterest“

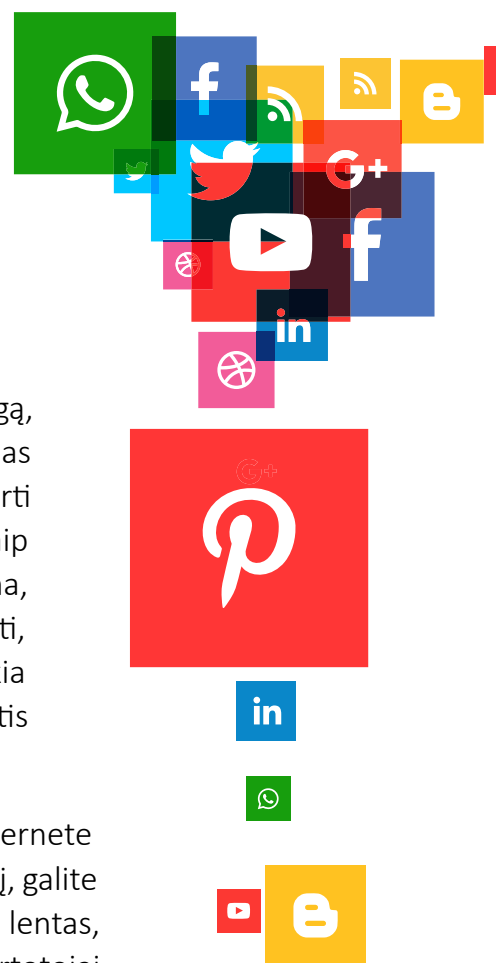
Neringa
Androšiūnaitė

„Pinterest“ – vienas populiariausių socialinių tinklų, kurio vartotojų skaičius 2016 m. spalį jau viršijo 100 mln. 2010 m. įkurta platforma kviečia žmones iš viso pasaulio dalytis įkvepiančiomis nuotraukomis arba vaizdo įrašais. Šis socialinis tinklas tapo savotiška vis didėjančio interneto vartotojų rato mada, tad tai puiki priemonė organizacijoms, žinoma, ir bibliotekoms, plėsti savo vartotojų ratą bei dar labiau su jais susidraugauti.

Socialinį tinklą „Pinterest“ lengviau apibūdinti kaip virtualią skelbimų lentą. Ji panaši į tą, kurią daug kas turi pasikabinęs ant sienos ir prie kurios sega užrašus, nuotraukas, plakatus ar kitą vaizdinę medžiagą, atitinkančią tam tikrą temą arba poreikius. Būtent šis socialinis tinklas yra virtualus tokios lentos analogas, nes čia galima pagal temas susikurti internete esančių vaizdų kolekcijas apie savo pomėgius ar paslaugas. Taip pat yra galimybė naršyti po kitų vartotojų, kuriuos domina ta pati tema, lentas ir, radus įdomių vaizdų, juos prikabinti savo lentoje arba komentuoti, paspausti „patinka“. Bet tai dar ne viskas. Tinklas „Pinterest“ suteikia galimybę reklamuoti teikiamas paslaugas ar produktus, tad juo gali naudotis ne tik privatūs asmenys, bet ir įvairios organizacijos.

Socialinio tinklo „Pinterest“ veikimo principas labai paprastas. Bet kur internete pastebėję arba patys sukūrę ir bibliotekos svetainėje paviešinę paveikslėlį, galite jį prisegti prie savo lentos. Visi jūsų profilio sekėjai gali peržiūrėti jūsų lentas, komentuoti ir, jei turi leidimą, net skelbti jose savo turinį. Taip pat vartotojai gali persisegti (angl. – *repin*) patikusius paveikslėlius nuo kitų vartotojų lentų sau. Tyrimai parodė, kad daugiau nei 80 proc. prisegimų (angl. – *pin*) yra persegimai – žmonės dažniau persisega ant savo sienos tai, ką pamato kitų lentose, nei tai, ką patys randa internete. Paspaudus ant patikusio paveikslėlio „Pintereste“, parodomas originalus šaltinis, todėl, radus gražios knygų parodos nuotrauką, yra didelė tikimybė, kad nuoroda, esanti po ja, nuves į puslapį, kuriame bus šios parodos aprašymas arba daugiau susijusių nuotraukų.

Labai svarbu atsiminti tai, kad ypač naudinga patiems kelti informaciją į šį socialinį tinklą. Tad jei turite (o dauguma bibliotekų turi) savo interneto svetainę, pasinaudokite tuo. Nuotraukas ar kitus

paveikslėlius, esančius savo interneto svetainėje, galite prisegti prie savo „Pinteresto“ lentos, ir tuomet po paveikslėliu bus nuoroda, iš kur jis prisegtas. Jei vartotojas susidomės jūsų nuotrauka, tuomet aplankys ir jūsų svetainę.

Prieš pradėdami naudoti šį socialinį tinklą bibliotekos komunikacijai, labai svarbu suprasti jo veikimo principus ir esmę. Pirmiausia derėtų išanalizuoti, kurie „smeigtukai“ (angl. – *pin*) šiuo metu populiariausi ir kuriais įrašais dalijamasi daugiausia. Jei pastebėjote tendencijų, susijusių su bibliotekos veikla (skatinimas skaityti, edukacinės dirbtuvės, parodų apipavidalinimas, citatos iš knygų ir pan.), pasinaudokite ir patys paskelbkite informaciją.

Jei manote, kad ką nors paskelbti arba išsaugoti kokį įrašą šiame socialiniame tinkle užteks kartą per savaitę, tikrai klystate. Aktyvumas ir nuolatinė komunikacija su kitais vartotojais padeda populiarinti paskyrą, o tai reiškia, kad daugiau žmonių sužino apie jūsų teikiamas paslaugas ir veiklą. Kas yra aktyvus dalyvavimas?

Tai kitų lentų, kurios susijusios su jūsų tema, sekimas, reguliarus pasidalijimas įdomiais vaizdais. Kad jus pastebėtų daugiau vartotojų, kartais pakomentuokite kitose lentose. Jei nuolatos dalysitės vertingu ir įdomiu turiniu, vartotojai įsidėmės jūsų paskyrą ir taps lojalūs jūsų kuriamam turiniui.

„Paprastas, bet patrauklus socialinis tinklas, kuriame galima rasti naujų idėjų, įvairių darbų. Pradėjau naudoti.“

„Socialiniame tinkle „Pinterest“ dabar randu naujų minčių apie tai, kaip rengti knygų parodas. Radau ir vis dar randu gražių knygų skirtukų pavyzdžių, keletą pasigaminau. Juos pasidaryti išmokysiu ir mokinius. Būsime kūrybingi ir tausosime knygas.“

Kadangi maždaug 80 proc. visų smeigtukų tinkle yra originalių vaizdų pakartojimai, ypač svarbu kurti įdomų ir originalų turinį – tokiu atveju vartotojai daug mieliau dalysis juo su kitais. Koncentruokitės į įdomias infografines, kūrybingas nuotraukas – taip pritrauksite vartotojų dėmesį, informuosite juos apie savo veiklą, paskatinsite vėl apsilankyti svetainėje ir rekomenduoti ją kitiems.

Taip pat labai svarbu savo kuriamu turiniu dalytis ir kituose socialiniuose tinkluose – tai padeda pasiekti daugiau vartotojų. Savo „Pintereste“ sukurtomis lentomis galite dalytis „Facebooko“ profilyje arba „smeigtukus“ susieti su žinutėmis „Twitteryje“. Socialinių tinklų susiejimas leidžia pritraukti daugiau naujų vartotojų ir viešinti įvairių bibliotekos veiklą.

Kodėl bibliotekai reikia turėti profilį „Pintereste“? Nes tai vienas populiariausių ir nemokamų būdų vartotojams papasakoti apie savo veiklą ir skleisti su ja susijusias idėjas. Vis dėlto, siekdamas nesupanašėti su „Facebooku“ ar „Twitteriu“, „Pinterestas“ taisyklėse skelbia, kad ši platforma nėra skirta tiesioginei

reklamai, todėl organizacijos, naudodamos „Pinterestą“, turėtų labai gerai pagalvoti apie skelbiamą turinį ir juo sudominti kitus vartotojus, o ne tik tiesiogiai reklamuoti savo paslaugas.

Taigi, jei sugebėsite susieti bibliotekos veiklą su populiariausiomis tendencijomis, esančiomis tinkle „Pinterest“, ir pasinaudoti siūlomomis tinklo funkcijomis bei įrankiais, pasieksite daugiau susidomėjusių lankytojų, kurie ne tik dalysis jūsų pasiūlytais vaizdais, seks jūsų veiklą, bet ir taps vartotojais. Nepraleiskite progos pasinaudoti šiuo socialiniu tinklu ir jo teikiamais privalumais!

Įdomiausi ir su bibliotekomis susiję „Pinteresto“ pavyzdžiai

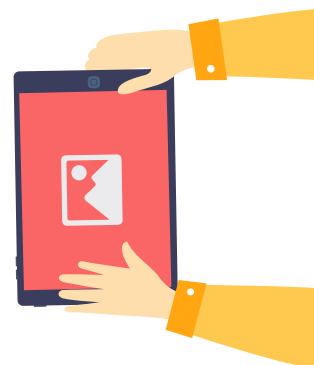
1. Amerikos bibliotekų asociacijos paskyra „Pintereste“

2. San Chosė viešosios bibliotekos paskyra „Pintereste“

3. Niujorko viešosios bibliotekos paskyra „Pintereste“

4. Kalifornijos viešosios bibliotekos paskyra „Pintereste“

5. Britų nacionalinės bibliotekos paskyra „Pintereste“

6. Gildhalo bibliotekos paskyra „Pintereste“

7. San Fransisko viešosios bibliotekos paskyra „Pintereste“

Daugiau naudingos informacijos apie komunikaciją socialiniame tinkle „Pinterest“ galite rasti Socialaus marketingo tinklaraštyje (<http://www.socialusmarketingas.lt/blog/>).

Jūsų idėjos, mintys, pavyzdžiai

Šaltinių ir literatūros sąrašas

1. ANTTIROIKO, Ari-Veikko; SAVOLAINEN, Reijo (2011). Towards Library 2.0: The Adoption of Web 2.0 Technologies in Public Libraries. In *Libri: International Journal of Documentation*. Vol. 61, No 3. P. 429–441.
2. BEAN THOMSON, Sarah (2016). *Why Pokemon Go and The Library is a perfect partnership* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <http://www.alsc.ala.org/blog/2016/07/pokemon-go-library-perfect-partnership/>.
3. BLATTBERG, Eric. *The Demographics of YouTube, in 5 charts* [interaktyvus]. DIGIDAY. Prieiga per internetą – <http://digiday.com/platforms/demographics-youtube-5-charts/>.
4. BROCHET, Laura (2015). Skaitymas jaunosios skaitmeninės kartos gyvenime. Iš *Esu laimingas, nes skaitau: praktinis vadovas ugdantiems jaunuosius skaitytojus*. Vilnius: VŠĮ „Laikas skaityti“, p. 27–34. ISBN 9786099579801.
5. CASTELLS, Manuel (2000). Toward a Sociology of the Network Society. In *Contemporary Sociology*. Vol. 29, No. 5 (Sep., 2000) (pp. 693–699). Stable URL: <http://www.jstor.org/stable/2655234>.
6. CASTELLS, Manuel (2005, 2006, 2007). Informacijos amžius. Ekonomika, visuomenė ir kultūra. ISSN 1392-1673.
I tomas. Tinklaveikos visuomenės raida. Kaunas: Poligrafija ir informatika, 2005. P. 536. ISBN 9986-850-52-5.
II tomas. Tapatumo galia. Kaunas: Poligrafija ir informatika, 2006. P. 480. ISBN 9986-850-57-6.
III tomas. Tūkstantmečio pabaiga. Kaunas: Poligrafija ir informatika, 2007. P. 416. ISBN 978-9986-58-8.
7. *Everything Librarians Need To Know About Pokemon Go!* [interaktyvus] (2016). Prieiga per internetą – <http://galaxybookjockey.tumblr.com/post/147240001718/everything-librarians-need-to-know-about-pokemon>.
8. FRASER, Matthew; DUTTA, Soumitra (2010). *Mano virtualieji aš*. Kaip socialiniai tinklai keičia darbą, gyvenimą ir pasaulį. Vilnius: Eugrimas. P. 476.

9. JUCHNEVIČ, Laura (2016). Bibliotekų vaidmenų kaita tinklaveikos visuomenėje: Lietuvos atvejis: daktaro disertacija. Mokslinis vadovas Rimvydas Laužikas. Vilniaus universitetas.
10. KELLY, Brian; BEVAN, Paul; AKERMAN, Richard; ALCOCK, Jo; FRASER, Josie (2009). Library 2.0: balancing the risks and benefits to maximise the dividends [interaktyvus]. In Program. Vol 43, Iss 3. P. 311–327. Emerald Group Publishing Limited. DOI 10.1108/00330330910978608.
11. KLIVIS, Edgaras (2015). Atvirojo kodo kultūra ir dalyvaujamasios posūkis: šiuolaikinės kultūros komunikacijos probleminė analizė. Iš *Komunikuoti kultūrą: institucijos, strategijos, auditorijos*: kolektyvinė monografija / Citvarienė, Daiva; Čižaitė-Rudokienė, Silvija; Dikšaitė, Rimgailė; Dovydaitytė, Linara; Juraitė, Kristina; Klimavičiūtė-Minkštimienė, Greta; Klivis, Edgaras; Mažeikis, Gintautas; Migonytė, Viltė; Pinigienė, Agnė; Pukelytė, Ina; Staniškytė, Jurgita; Stoškutė, Neringa; Tutlytė, Jūratė. Kaunas: Vytauto Didžioji universitetas; Vilnius: Versus aureus, 2015. P. 85–131.
12. KRONQVIST-BERG, Maria (2014). *Social Media and Public Libraries: Exploring Information Activities of Library Professionals and Users*: diss: Åbo Akademi University. Åbo Akademi University Press, Finland. ISBN 978-951-765-730-3.
13. LIN, Hui; PANG, Natalie; LUYT, Brendan (2015). Is the library a third place for young people [interaktyvus]. In *Journal of Librarianship and Information Science*. Vol 47(2). P. 145–155. SAGE. DOI 10.1177/0961000614532303.
14. MACDONALD, Liz (2012). *A New Chapter: Public library services in the 21st century* [interaktyvus]. CarnegieUK Trust. Prieiga per internetą – <http://www.carnegieuktrust.org.uk/publications/a-new-chapter-discussion-paper/>.
15. NGUYEN, Linh Cong; PARTRIDGE, Helen; EDWARDS, Sylvia L. (2012). Towards an understanding of the participatory library [interaktyvus]. In *Library Hi Tech*. Vol. 30, No. 2. P. 335–346. Emerald Group Publishing Limited. DOI 10.1108/07378831211239997.
16. NGUYEN, Linh Cong; PARTRIDGE, Helen; EDWARDS, Sylvia L. (2013). Understanding the participatory library through a grounded theory study [interaktyvus]. In *Proceedings of the American Society for Information Science and Technology*. Volume 49, Issue 1. Wiley Online Library. Prieiga per internetą – <http://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1002/meet.14504901051/pdf>.
17. PRENSKY, Marc (2001). Digital Natives, Digital Immigrants Part 1. In *On the Horizon*, Vol. 9 Iss: 5, pp. 1 – 6. MCB UP Ltd. DOI: 10.1108/10748120110424816.
18. PRENSKY, Marc (2012). *From Digital Natives to Digital Wisdom: Hopeful Essays for 21st Century Learning*. 2012.
19. RADFORD, Gary P.; RADFORD, Marie L.; LINGEL, Jessica (2015). The library as heterotopia: Michel Foucault and the experience of library space [interaktyvus]. In *Journal of Documentation*. Vol. 71, Iss 4. P. 733–751. Emerald Insight. DOI 10.1108/JD-01-2014-0006.

20. REGUERA, Maria (2016). *Pokémon: gotta catch them all, even in the library* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <https://www.theguardian.com/public-leaders-network/2016/aug/25/pokemon-go-libraries-technology-innovation>.
21. SHAFIQUE, Farzana; RIEDLING, Ann (2013). Survival avenues for Pakistani libraries in the era of emerging technologies [interaktyvus]. In *The Electronic Library*. Vol. 31, Iss. 4. P. 412–432. DOI 10.1108/EL-02-2011-0025.
22. *What is Pinterest? An animated video* [vaizdo įrašas]. Breadnbeyond. 2012. YouTube.com. Prieiga per internetą – <https://www.youtube.com/watch?v=oJzD4vF5dFA>.
23. ШРАЙБЕРГ, Яков Леонидович (2013). Электронная книга, будущее библиотеки и общественное сознание: попытка осмысления и предвидения: 184 ежегодный доклад конференции “Крым”: год 2013. Москва, ГПТБ России. ISBN 978-5-85638-179-4.

Nuorodos į skaityti skatinančių priemonių pavyzdžius

1. *Adomas ir leva*: [sukurtos knygelės pavyzdys]. Alina Grigalienė. 2016. Prieiga per internetą – <https://www.mystorybook.com/books/227982/>.
2. *Akcijos „Vasara su knyga“ bendruomenė socialiniame tinkle „Facebook“*. Prieiga per internetą – <https://www.facebook.com/vasarasuknyga/?fref=ts>.
3. *American Libraries magazine – ALA* [paskyra socialiniame tinkle „Pinterest“]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/amlibraries/>.
4. *BOOK TALK 1 – „Dogzilla“ by Dav Pilkey*. YouTube.com. Prieiga per internetą – https://www.youtube.com/watch?v=8MWN8i_K34&feature=youtu.be.
5. *British Library* [paskyra socialiniame tinkle „Pinterest“]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/britishlibrary/?etself=8310&eq=british%20li>.
6. *California State Library* [paskyra socialiniame tinkle „Pinterest“]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/castatelibrary/>.
7. *Eleanoros H. Porter knygos „Pioliana“ pristatymas* [interaktyvus]. YouTube.com. Prieiga per internetą – <https://youtu.be/YZ0Edtv63OM>.
8. *Guildhall Library* [paskyra socialiniame tinkle „Pinterest“]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/guildhalllib/>.
9. *Hario Poterio gerbėjų interneto svetainė* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <http://hogvartsas.lt/>.
10. *Jonuko ir Onutės žvaigždės*: [sukurtos knygos pavyzdys]. Jelena K. 2016. Prieiga per internetą – <https://www.mystorybook.com/books/235829/>.

11. *Kauno apskrities viešoji biblioteka*: bibliotekos tinklaraštis: komentuok, diskutuok, siūlyk... Prieiga per internetą – <http://blogas.kvb.lt/>.
12. *Kauno apskrities viešoji biblioteka* [paskyra socialiniame tinkle Pinterest]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/kavbiblioteka/?etslf=6058&eq=kauno%20apsk>.
13. *Knygos kelias* [išmanioji programėlė]. Kauno apskrities viešoji biblioteka. 2016. Prieiga per internetą – <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.SneakyBox.KnygosKelias>.
14. Knygos reklama – J. Ivanauskaitė „Mėnulio vaikai“. Prieiga per internetą – https://www.youtube.com/watch?v=1_gSFNTfmEo&feature=youtu.be.
15. *Knygų kūrimo interneto svetainė* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <https://www.mystorybook.com>.
16. *Knygų lobis*: [internetinis žaidimas]. Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka. 2014–2016. Prieiga per internetą – <http://knygulobis.amb.lt/>.
17. *Knygų palėpė*: [tinklaraštis apie knygas]. Prieiga per internetą – <http://www.knygupalepe.lt/>.
18. *Kristinos Sabaliauskaitės knygos „Silva Rerum III“ pristatymas* [interaktyvus]. Marta Turlinska. YouTube.com/user/AMBiblioteka. Prieiga per internetą – https://youtu.be/BIUIQ_0XdGc.
19. *Lietuvių liaudies mitologija* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <http://www.mitologija.lt/>.
20. *Mano stebuklingoji biblioteka* [sukurtos knygos pavyzdys]. Simona. 2016. Prieiga per internetą – <https://www.mystorybook.com/books/229375/>.
21. *New York Public Library Picture Collection* [paskyra socialiniame tinkle „Pinterest“]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/ArtPictureNYPL/>.
22. *Parrott, Kiera knygos pristatymas* [interaktyvus]. YouTube.com. Prieiga per internetą – <https://youtu.be/Rx2EuTc9w6g>.
23. *Pasakos vaikams: dideliems ir mažiems* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <http://www.pasakorius.lt/>.
24. *Pasakų kūrimo virtuvėlė* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <http://bumbam.weebly.com/>.
25. *Pokemon GO* [žaidimas]. Prieiga per internetą – <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.nianticlabs.pokemongo>.
26. *Praleisk vasarą su knyga*: daugiau nei 1300 renginių! [interaktyvus]. Bernardinai.lt. Prieiga per internetą – <http://www.bernardinai.lt/straipsnis/2016-07-15-praleisk-vasara-su-knyga-daugiau-nei-1300-renginiu/146704>.

27. *Rebekos Unos knygos „Atjunk“ apžvalga* [interaktyvus]. YouTube.com. Prieiga per internetą – <<https://youtu.be/4QGiyqpxrs0>>.
28. San Francisco Public Library [paskyra socialiniame tinkle „Pinterest“]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/sfpubliclibrary/>.
29. *San Jose Public Library*: [paskyra socialiniame tinkle *Pinterest*]. Prieiga per internetą – <https://www.pinterest.com/sanjoselibrary/>.
30. *Skaitymo festivalio reklaminis filmukas* [interaktyvus]. YouTube.com. Prieiga per internetą – <<https://youtu.be/bPUaLZALA50>>.
31. *Skaitytojo knyga. Ką skaityti?* [Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešosios bibliotekos skatinimo skaityti akcija socialiniame tinkle „Facebook“]. Prieiga per internetą – https://www.facebook.com/322911661055069/photos/?tab=album&album_id=861529587193271.
32. *Sustabdyto kadro filmukas „Atjunk. Vasara su knyga uždarymas“*: mokymų metu sukurtas filmukas [interaktyvus]. YouTube.com. Prieiga per internetą – <<https://youtu.be/q973VpYOf10>>.
33. *Sustabdyto kadro reklaminis filmukas „Aš žinau, ką skaitei aną vasarą“* [interaktyvus]. YouTube.com, Vilniaus apskrities Adomo Mickevičiaus viešoji biblioteka, 2016. Prieiga per internetą – <<https://youtu.be/LIsoTYx9iS0>>.
34. *„Tūkstančio ir vienos nakties“ knygos apžvalga* [interaktyvus]. Prieiga per internetą – <<https://youtu.be/4EL6QC50wOA>>.
35. *Žaliapėdis* [išmanioji programėlė]. Klaipėdos apskrities viešoji Ievos Simonaitytės biblioteka. 2016. Prieiga per internetą – <https://play.google.com/store/apps/details?id=com.klavb.zaliapedis>.

